

התבוננו על התמונות וענו על השאלות הבאות:

חומה ומגדל

כינוי לסדרת יישובים יהודיים שהוקמו בארץ ישראל לפני קום המדינה, כיישובים חקלאיים ומבוצרים. היישובים הוקמו במהירות, תוך יום אחד, בדגש על בניית חומת הגנה ומגדל שמירה בתוכה. מטרת המבצע הייתה ליצור רצף התיישבות יהודית בנקודות חשובות ולהרחיב את גבולות ההתיישבות העברית של מדינת ישראל שבדרך.

3 מבנה משוחזר של יישוב 'חומה ומגדל' במוזיאון הפתוח בנגבה (מאתר ויקיפדיה)

- מה דומה בין שני מגדלי הבשמים? (שימו לב לחומר, לחלקי המגדל, לצורות ועוד)
- אילו הבדלים אתם/מזהים ביניהם?
- מהן נקודות הדמיון בין מגדלי הבשמים (1-2) ובין מגדל השמירה (3)?
- נסחו 2-3 שאלות שהתעוררו אצלכם/בעקבות ההתבוננות ביצירה.
- כיצד יצירתו של גולדמן מתקשרת לסיפורה של ההתיישבות הציונית בארץ? מדוע הוא בוחר דווקא במגדל לדעתכם/ן?
- במהלך השיעורים למדנו על משמעויות מגוונות של שמירת שבת. למדנו על קביעתו של אחד העם: "יותר משישראל שמרו את השבת שמרה השבת אותם" - מה יכול להיות הקשר בין ציון השבת לבין ההתיישבות הציונית והקמת המדינה?

שאלות לדיון

2 'שמור וזכור'. מגדל בשמים, קן גולדמן (באדיבות המשכן לאמנות עין-חרוד)

קן גולדמן

גולדמן יליד ארה"ב (1960), חי ועובד בקיבוץ שלוחות, בעמק בית שאן, בו הוא חבר למעלה משלושים שנה. אומן יוצר שעוסק רבות בחקר מקורות דתיים ויוצר אומנות עכשווית וישראלית. בין היתר, הוא עוסק בנושאים בעלי אופי ציבורי, אישי וחברתי כמו אמונה, מגדר, קהילה ועוד.

1 סט כלי הבדלה מסורתי (מגדל בשמים, נר הבדלה וגביע לקידוש) צילום: Olaf Herfurth (מאתר ויקיפדיה)